

Fred Kistenkas

POSITIEVE WEIGERING

Door een uitspraak van de Raad van State begon vorige maand opeens iedere Wageningse meeting met de ‘positieve weigering’ bij natuurvergunningaanvragen. En iedereen vond het ook maar een raar begrip: ‘Zeker weer een nieuwe juristenterm, Kistenkas?’. Nou nee, het is al een oud begrip uit het algemeen bestuursrecht. Een technische juristenterm inderdaad. Wij noemen het dan een *terminus technicus*, want juristen (maar ook biologen; met dank aan de beroemde 18^e-eeuwse Harderwijkse promovendus Linnaeus) zijn dol op potjeslatijn. De leukste Wageningse *conversation starter* bij een Teams-call was dan ook de discussie of ‘positieve weigering’ taalkundig nou een *contradictio in terminis* of *in adjecto* is. Over taalkunde straks meer.

Dankzij de recente uitspraak van de Raad van State over vernatting van de Oostvaardersplassen is die term positieve weigering nu ineens alom bekend en goed ingesleten in de beheerderswereld.¹ Even kort de casus. Staatsbosbeheer wil het zogenoemde ‘grazige deel’ van de Oostvaardersplassen natter maken met verschillende maatregelen. Het vernatten van het

natuurgebied is volgens Staatsbosbeheer nodig met het oog op de Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen voor de beschermde vogelsoorten. Voor twee vernattingsmaatregelen is een aanvraag voor een natuurvergunning ingediend, maar de provincie heeft deze geweigerd, omdat deze maatregelen geen project vormen waarvoor een natuurvergunning nodig is. Het positieve aan de weigering is dat Staatsbosbeheer nu zijn gang kan gaan. Je hoeft immers niet verder de habitattoets te doorlopen. Simpel gezegd: er is habitattoets-technisch niks aan de hand en dus kan de vernatting doorgaan.

De uitspraak lijkt mij juridisch goed in elkaar te steken en is ook voor iedere natuurbeheerder, bestuurder of student erg instructief. Er wordt in feite een beheermaatregel genomen. Weliswaar niet op het beheerplan gestoeld, maar dat hoeft ook niet. De rechter zegt terecht dat uit de wet niet volgt dat een maatregel alleen een beheermaatregel kan zijn als die maatregel in een beheerplan is opgenomen. Ook los van het beheerplan zijn dus beheermaatregelen mogelijk.

In wezen is deze uitspraak dus niet echt nieuw. Wat wel weer een probleem wordt is hoe we deze typisch Nederlandse term nou weer in ons Engelstalig groene onderwijs moeten vertalen. Zo’n vijftien jaar geleden werd bij mij op de campus het ondoordachte besluit genomen dat alle vakken in het Engels moesten; ook vakken met alleen maar Nederlandse wetteksten en typisch Nederlandse en dus onvertaalbare begrippen. Zelfs het ruimtelijke ordeningsrecht met letterlijk geen woord Engels in de wetgeving moest in het Engels, terwijl ook mijn studenten allemaal uit Nederland kwamen. Ik denk wel eens dat als Wageningen Universiteit Nederlandse taal- en letterkunde als studierichting gehad zou hebben, zelfs dat onderwijs in het Engels zou hebben ontmoeten. Mijn Wageningse managers snapt niet dat rechtswetenschap een exacte taalwetenschap is. Typisch Nederlandse wetsbegrippen moet je niet gaan vertalen, dan gaat de exacte betekenis verloren. En bovendien, ga er maar aanstaan en vertaal maar eens typisch Nederlandse rechtsbegrippen als ‘bovenplanse verevening’, ‘buitenplanse omgevingsplanactiviteit’ (BOPA) of ‘provinciaal inpassingsplan’ (PIP). Ja en nu dus ook weer een ‘positieve weigering’. Ik wens onze Natura 2000-gebieden veel *positive refusals* toe.

fred.kistenkas@wur.nl

¹ RvS 14 mei 2025 (provincie Flevoland), op raadvanstate.nl: ECLI:NL:RVS:2025:2198